Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2013-159 d.d. 27 mei 2013
(mr. R.J. Verschoof, voorzitter, drs. W. Dullemond en mr. P.A. Offers, leden en mr. S.N.W. Karreman, secretaris)

Samenvatting

De aan de pensioenverzekering van Consument verbonden hoge kosten zijn door Aangeslotene door toepassing van de compensatieregeling afdoende gecompenseerd (vergelijk art. 6:230 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek). Consument wenst feitelijk afkoop van haar pensioenverzekering, maar dat is op grond van het bepaalde in art. 65 van de Pensioenwet slechts in enkele, hier niet aan de orde zijnde gevallen mogelijk.

Consument,

tegen

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., gevestigd te Leeuwarden, hierna te noemen Aangeslotene.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken:
- het dossier van de Ombudsman Financiële Dienstverlening;
- het door Consument ondertekende klachtformulier met bijlagen, ontvangen op 10 oktober 2012;
- de brief van 28 november 2012 met bijlagen van Consument;
- het verweerschrift met bijlagen van Aangeslotene;
- de repliek van Consument;
- de dupliek van Aangeslotene;
- de brief van 15 februari 2013 met bijlagen van Aangeslotene.

2. Overwegingen

De Commissie heeft het volgende vastgesteld.
Tussenkomst van de Ombudsman Financiële Dienstverlening heeft niet tot oplossing van het geschil geleid.
Beide partijen zullen het advies als bindend aanvaarden.
Partijen zijn opgeroepen voor een mondelinge behandeling op maandag 6 mei 2013 en zijn aldaar verschenen.

3. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten:
3.1 Consument heeft met ingang van 1 juni 2005 via haar werkgever bij Aangeslotene een pensioenverzekering gesloten. De verzekering voorziet in een ouderdomspensioen voor Consument en een nabestaandenpensioen. De totale premie bedroeg € 696,- per jaar.
3.2 Blijkens een door Aangeslotene verstrekt overzicht 'INFORMATIE OVER UW PENSIOEN BELEGGINGSVERZEKERING IN 2011' bedroegen in 2011 de premie voor 'verdere opbouw pensioen bij arbeidsongeschiktheid' € 94,20 en de totale kosten € 205,32.
3.3 Blijkens het UNIFORM PENSIOENOVERZICHT 2012 is de beleggingswaarde per 31 december 2011 € 2.959,15, is de mogelijke beleggingswaarde op 65-jarige leeftijd van Consument bij een voorbeeldrendement van 4,00% als het huidige dienstverband op 31 december 2011 zou zijn beëindigd € 4.262,72 en als het huidige dienstverband wordt voorgezet € 10.105,94. Bij de twee laatstgenoemde bedragen is de indicatie van het ouderdomspensioen vanaf 65-jarige leeftijd van Consument € 140,- respectievelijk € 494,- excl. de AOW-uitkering bij een rentestand van 4,00% op de pensioendatum.
3.4 In brieven van 12 december 2011 en 30 januari 2012 heeft Consument aan Aangeslotene bericht de verzekering te willen beëindigen in verband met de kosten van de verzekering en het in verhouding tot de gedane inleg onbevredigende resultaat. Met ingang van 1 januari 2012 is de verzekering premievrij gemaakt. Gedurende de procedure bij de Commissie heeft Aangeslotene aan Consument een kostencompensatie van € 1.260,33 terugbetaald.

4. De vordering en grondslagen

4.1 Consument vordert betaling door Aangeslotene van een bedrag van € 4.600,73 exclusief rente.
4.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslagen.
- In totaal is voor deze verzekering een bedrag van € 4.600,73 aan premie betaald.
- Op de jaarpremie van € 696,- heeft Aangeslotene jarenlang een bedrag van € 297,64 aan kosten in rekening gebracht, hetgeen ruim 42% van de inleg is.
- Dat Aangeslotene op grond van de compensatieregeling een bedrag van € 1.260,33 heeft terugbetaald, was niet eigener beweging en geschiedde pas bijna een jaar nadat Consument had geklaagd.
- Ook met deze compensatie blijft het te verwachten pensioen laag.
- Door de compensatie is Aangeslotene niet aan de klacht tegemoet gekomen. Consument blijft daarom bij haar eis dat zij de door haar betaalde premie van Aangeslotene wil terugontvangen.
- Consument voelt zich bestolen door Aangeslotene en heeft geen vertrouwen meer in haar. Zij wil niet dat Aangeslotene nog langer haar pensioenkapitaal beheert.
4.3 Aangeslotene heeft, kort en zakelijk weergegeven, de volgende verweren gevoerd.
- Het Verbond van Verzekeraars heeft een aanbeveling gedaan voor de maximale kosten van een pensioenbeleggingsverzekering. Deze toetsnorm is afgestemd met de Stichting van de Arbeid en de Ombudsman. De afspraak heeft als doel een maximum te stellen aan de uitvoeringskosten zodanig dat deze kosten niet zo hoog mogen zijn dat de ontwikkeling van het pensioenkapitaal daardoor onevenredig wordt geremd. De toetsnorm houdt in dat

jaarlijks maximaal 9,5% aan kosten mogen worden ingehouden op de belegde premie. Daarnaast mag maximaal 1,5% aan kosten in rekening worden gebracht op het belegde vermogen. Voor garantiefondsen geldt een norm van 2,15% van het belegde vermogen. Consument belegt in een dergelijk fonds.
- Aangeslotene onderschrijft deze toetsnorm. De toets heeft inmiddels plaatsgevonden. Gebleken is dat de door Aangeslotene aan Consument in rekening gebrachte kosten hoger zijn dan de toetsnorm. Consument heeft daarom recht op een vergoeding van € 1.260,33. Aangeslotene heeft dit bedrag op de polis van Consument gestort.
- Consument heeft € 4.600,73 aan premie betaald. Aan kosten betaalde zij € 1.422,78. Hiervan is dus een bedrag van € 1.260,33 terugbetaald. De totale kosten bedragen hierdoor € 162,45, hetgeen 3,5% van de inleg is.
- Consument stelt dat de kosten 42% van de inleg bedroegen, maar zij heeft daarbij ten onrechte de premie van de overlijdensrisicodekking (Aangeslotene bedoelt: dekking van premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid van Consument) betrokken.
- Na het premievrij maken van de verzekering wordt maandelijks alleen nog gemiddeld € 1,86 aan fondsbeheerkosten verrekend. Verder wordt maandelijks gemiddeld € 1,39 negatieve risicopremie toegevoegd voor de dekking bij leven. Zolang de verzekering premievrij is, zijn er geen aan premie gerelateerde kosten.
- In de aan Consument verstrekte offerte voor de verzekering zijn diverse voorbeeldkapitalen opgenomen, zoals een voorbeeldkapitaal van € 11.411,43 bij een voorbeeldrendement van 4%. Voor het fonds waarin Consument belegt geldt een netto garantie van 3,75%, hetgeen bij de huidige lage marktrente geen slecht rendement is. Blijkens het UNIFORM PENSIOENOVERZICHT 2012 is het eindvoorbeeldkapitaal € 10.105,94. Omdat het te verwachten eindkapitaal bij voortzetting van de verzekering niet substantieel afwijkt van het blijkens de offerte te verwachten eindkapitaal, kan dit geen reden zijn geweest dat Consument de verzekering niet zou hebben afgesloten. Aangezien de verzekering van Consument inmiddels premievrij is, zal het te verwachten eindkapitaal lager zijn: zij heeft immers slechts 6,5 jaar premie betaald in plaats van de beoogde 17,5 jaar. De thans geprognosticeerde uitkering van € 105,- per jaar sluit aan bij het relatief geringe pensioenkapitaal dat is opgebouwd.
- Op de pensioenverzekering van Consument is de Pensioenwet van toepassing. Daarom kan de verzekering niet zomaar naar een andere pensioenuitvoerder worden overgedragen. Overdracht is mogelijk aan de pensioenuitvoerder van de nieuwe werkgever binnen zes maanden na indiensttreding van Consument bij een andere werkgever. Verder kan Consument op de pensioendatum een pensioenuitkering aankopen bij een pensioenuitvoerder naar haar keuze. Beëindiging van de pensioenverzekering onder uitbetaling van de waarde is thans evenmin wettelijk toegestaan.

5. Beoordeling

5.1 Voor zover het beroep van Consument op de haar in rekening gebrachte hoge kosten valt aan te merken als een beroep op dwaling, constateert de Commissie dat Consument door de toepassing door Aangeslotene van de compensatieregeling afdoende is gecompenseerd (vergelijk art. 6:230 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek). Na toepassing van de

compensatieregeling resteert immers van de aan Consument in rekening gebrachte kosten ad € 1422,78 een bedrag van € 162,45. Het bedrag van € 94,20 per maand aan premie voor 'verdere opbouw pensioen bij arbeidsongeschiktheid' betreft een door Consument genoten risicodekking voor het geval van haar arbeidsongeschiktheid en geen kosten.

5.2 Consument wenst feitelijk afkoop van haar pensioenverzekering. Volgens art. 65 van de Pensioenwet is afkoop slechts mogelijk in bij of krachtens de in de artikelen 66 t/m 69 en 134 bedoelde situaties en in geval van toepassing van art. 3:160 van de Wet op het financieel toezicht, en is elk daarmee strijdig beding nietig. Het onderhavige geval is niet een van de in art. 65 van de Pensioenwet bedoelde situaties.

5.3 Het hierboven onder 5.1 en 5.2 vermelde leidt ertoe dat de vordering van Consument moet worden afgewezen. Al hetgeen partijen verder nog hebben gesteld, kan niet tot een andere beslissing leiden en zal verder onbesproken blijven.

6. Beslissing

De Commissie stelt bij bindend advies vast dat de vordering van Consument wordt afgewezen.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Op de website van Kifid vindt u praktische informatie over het instellen van beroep. Zie hiervoor kifid.nl/consumenten/wie-behandelt-mijn-klacht/4#stappen-plan.